

G. BACOVIA

VERSURI
PROZA

Sic Transit

Acolo, unde nu-i nimeni
Nici umbre,
Unde se duc multime de ani
Și șgomotul zilei
Și tăcerea nopții...
Unde toate sînt stulte.
Acolo spun călătorii,
Că numai rafale de foc
Se denunță lugubru,
Metalic,
Din minut în minut.
Acolo, unde nu-i nimeni,
Și nu mai trebură
Nici-un cuvînt.

Astăzi superb
Măine sumbru
Este
Că scrie frumos
Și, poate
Rezervă
De viață
Dar suflet mai viteaz;
Tăceri
De victor.
Dar suflet mai viteaz...
Peste cancanuri,
Sau șicane...
O, la țară,
Cu amintiri bughere,
Într-un conac...
O simfonie
De pe stradă
M'a deviat muzical.

CLUBUL NEGRU

ZBORUL CARTILOR

Enervat de această lungă agonie a unui veac suspect; umilit, mai mult ca-ntodeauna, de ironica reflexiune a unui poet din veacul viitor al frumuseții, veneam spre casă într-o noapte, tîrziu, înnebunit de mizeria și minciuna în care am apărut.

Eram pierdut, inutil, mai ridicol ca niciodată.

Orașul mic, dormea în noaptea lui...

Acasă, un plic alb, la aprinsul lămpii, apărui pe podele, lângă ușa în tăcuta odaie, unde stau de mult, fără să fi avut nici o corespondență de nicaieri.

Am deschis plicul și pe cartonul negru-mat era scris cu alb:

— Vino pe podul de fier, mîine, la ora 3 p.m.

Cum, însă, în noaptea aceea eram cu totul nimicit de viața reală, invitațiunea aceasta mă lăsă indiferent, pîrîndu-mi, chiar un lux simbolist, bun de emoții bizare pentru alții. M-am gândit să nu mă duc.

A doua zi, însă, eram pe pod.

Un domn și o doamnă în negru; necunoscuți, tăcuți, dar cu o prietenie deosebită în gesturi și în priviri; ei mă conduseră, repede la o trăsură care aștepta.

Trăsura porni cu noi, iar ea, zîmbind, puse pe fața mea o mască prin care nu vedeam nimic.

Mergeam... tîrziu, el spuse:

— Va fi o noapte rară...

— Cea din urmă și pentru întia oară cu un al treilea, fu răspunsul ei.

Atîns de această atențiune, le-am arătat, prin gest mulțumirea mea, după care, apoi, începurăm, cîte-și trei, să vorbim lucruri indiferente, ca să vorbim...

Trăsura se opri.

Cînd ea îmi ridică masca, eram într-un salon larg, vechi, dar bine luminat; afară era noapte.

Peste puțin timp, am luat toți cîte o baie caldă parfumată și, înfășurați numai în cearceafurile albe, am revenit în salon.

Nici un alt om nu apărui; tot palatul dormea... trebuia să fie mai mult de miezul nopții...

Figurile noastre erau palide și tăcute, iar peste noi plutea dezgustul unui veac.

C-un gest nervos ei stînseră, atunci, lumina și prin întinericul adine, ridicară un oblon

secret, tăiat în podele, într-un colț al salo-nului.

Un pătrat de lumină, venită din subsol, apărui deodată, în colțul acela al podelelor.

Prin vorbe, abia șoptite, ceășafurile alunecară de pe noi.

Nuduri din ziua de azi.

Ea cu părul desfăcut, dispărui cea dintîi, în lumina patratului deschis; coborînd și noi capul fu tras.

Un cub negru, subsol, capitonat cu catifea neagră ne înconjură între podele, plafon și pereți; nici o fereastră.

În plafon ardea un lampion care lăsa o lumină violetă în acest cuib al uitării, iar într-un colț al cubului, o sobă ascunsă în zid, plină cu jărătic, alinta nudurile noastre cu o căldură molesitoare.

Noi stam culcați pe catifeaua neagră, sorbind arome negre din trei pahare negre.

Ochii se priveau, simpatic, aprinși.

— Cîntă, zise el...

Și ea luă ghitara neagră și începu, cu o voce stînsă, poema corbului de Edgar Poe.

Refrenul „niciodată, niciodată” se pierdea abia șoptit... și ghitara tăcu...

Noi beam arome negre, din trei pahare negre...

— Danseză, zise el.

Ea se ridică în lumina pală-violetă... o frumusețe de liană, arăta o cumînțenie naturală... dansa fantastic, leșez, decadent...

Printr-o spirală finală, ea căzu lângă noi ca o stea în cubul negru...

Noi beam din cubul negru, în fumul țigărilor ce ne învăluia, iar lampionul arăta sfîrșitul unui veac.

Eram și mai tăcuți...

Deodată, lumina fu stînsă și umbra lui Karl Marx apărui în noaptea cubului negru, cu ajutorul unei lanterne.

Un țipăt isteric ieși din pieptul lor...

Cu brațe nervoase mă încheștară și o ploaie de săruturi bizare ne adormi porfund în acel cuib negru al uitării...

Cu aceeași mască fui condus a doua zi; la același pod ne-am despărțit.

Spuneau că mîine vor pleca pentru totdeauna și că veacul nostru s-a sfîrșit.

S-a scris atît de mult, încît, fatal, tot ce se mai scrie, pare că s-a mai spus. Se repetă conștient sau inconștient aproape fond și formă cu condeie de meserie și de acei de bună credință că sînt cu totul originali.

Chiar aceste observațiuni de acum, desigur că s-au mai făcut. Da, se scrie. Și sînt scriitori atît de simpatici care țîn la operele lor așa de mult, și pe care și le citesc cu atîta voluptate, încît vezi că scepticismul tău e cu totul fără sens.

Cititorii, la rîndul lor citesc zilnic: reviste, volume, cu acea răbdare care se dă numai lucrurilor noi, deși în acest apogeu de cultură sub ochii lor joacă, fără voie, o semiplagiare universală. Și cum ar putea fi altfel într-o continuitate uniformă a unui concept de viață ce se repetă de veacuri... Dar, ciudățenia vine de acolo, că tocmai ceea ce ar mai putea fi întru-citva mai nou, aceea pare că plictisește mai mult că e banal, citindu-se încă cu o cunoscută concesiune, vechile banalități, atît de drăguțe.

Cu toate acestea, fiecare e însetat după ceva nou... Duiosă contradicție.

Într-o noapte, pe străzile unui oraș mare, m-a surprins o furtună cu ploaie, m-am refugiat, din întîmplare, într-o librărie. Ploua torențial, orașul devenise pustiu, iar eu stam rezemat între niște teighele pline cu turnuri de cărți și înconjurat de rafturi ticsite cu alte zeci de mii de vilume, care te ameteau numai privindu-le. Citeam titlurile acestor teancuri, și ele începeau, încet, încet, să se așeze și chiar numele unor autori se confundau.

Mă gîndeam, atunci, la proprietate, concurență și în special la proprietatea literară... Ploua și în librărie era o tăcere tristă... Aruncate pe un colț de masă cîteva broșuri subțiri și anonime își arătau și ele numele lor: Pentru piine, Dreptate, Adevăr, Iubire...

Nu oare pentru aceste simple principii e toată această bizuală de comentarii și compilațiuni și în loc să limpezească, mai mult întunecă, înțelesul lor originar...

Atunci înțelegi de ce atîtea genii nu s-au preocupat de nevoia scrisului, și de ce alții și-au negat valoarea unui mare număr din operele lor.

Era tîrziu, ploaia mai încetase și pornii spre casă prin noaptea plîngătoare și pustie. Dar, ca un coșmar, cărțile între care stătusem, veneau după mine, și, parcă, toate librăriile din lume, toate bibliotecile oficiale și particulare își concediaseră, pe ferești, convoiurile colosale de cărți, care zburau umplînd cerul, iar vîntul le spunea numele lor, cînd plîngător, cînd mai sălbatic...

Și o spaimă de tot ce citisem, de cîte auzisem mă cuprinsese și regretam că creierul meu, ca și al altora, a devenit o moară hodorogită care nu se mai poate opri, care, poate, nu se va mai opri niciodată, tremurînd într-un coșmar continuu de cunoștinți netrebnice...

Era tîrziu, și în lumina slabă a odăii, mă gîndeam și eu la ceva nou, fiindcă mereu se citește și mereu se scrie... Înșă, ce ar mai putea fi nou, decît ceea ce este ascuns și disprețuit de obișnuți arbitri intelectuali, îndopați cu tot profitul timpului lor, sucind și răsucind înțelesul operelor care se repetă, fatal, cu un fond de idei noi, noi de tot... aproape de cînd lumea... Și adormind, mă revăzui iar în librăria în care mă adăpostisem; dar acum era pustie; cărțile zburau peste toată lumea și, obosite, mai tîrziu, vor fi căzut în mări și oceane...

Numai acele broșuri subțiri și anonime, mai așteptau acolo, arătîndu-și parcă zîmbind numele lor:

— Pentru piine, Dreptate, Adevăr, Iubire... Nou... de cînd lumea sau, cel puțin, mai nou decît toate celelalte banalități care și-au pierdut și spațiul și timpul...

COLECTIVUL REDACȚIONAL:

Sergiu ADAM, (redactor șef), Lidia BLIDARIU, Iacob FLOREA, Carmen MIHALACHE-POPA, Victor MITOCARU, Stelian NANIĂNU (secretar general de redacție)

Revista „Ateneu” este tipărită pe hîrtie fabricată la „Letea” — Bacău

Tiparul: Imprimeria „Bacovia” Bacău
Comanda 5748-1991

Editor: Inspectoratul pentru Cultură al Județului Bacău

12 PAGINI — 5 L.E.I. Manuscrisele reținute se publică în ordinea necesităților redacționale. Materialele nepublicate nu se restituie. Cititorii din străinătate se pot abona prin „ROMPRESFILATELIA”, sector export-import presă P. O. BOX 12-201, telex 1 05 70, București.

Redacția și administrația: Bacău, str. Vasile Alecsandri nr. 7, Telefon: 931/124 97

